

28.08.2024

Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni elektroonse arutelu järgsed soovitused COVID-19 vastasel immuniseerimisel 2024/2025 hooajaks

2. mail 2023 lõpetas Terviseamet COVID-19 tõttu kehtinud tervisealase hädaolukorra ohu.¹ Samas levib COVID-19 endiselt ning viirusel on kõrge muteerumisvõime, mistõttu on oluline säilitada paindlikkus ja jätkata meetmeid haiguse ennetamiseks.

Terviseameti kokkuvõtte COVID-19 2023/2024 hooajast näitas, et pärast COVID-19 hädaolukorra lõppu kuni 25. juunini 2024 haigestus koroonaviirusesse 75 217 inimest. Kõige enam haigestusid tööealised täiskasvanud. Haigestumine hakkas suurenema 2023. aasta septembris, jõudis haripunkti detsembris, püsis stabiilsena kuni 2024. aasta veebruarini ja hakkas alates märtsist langema. TEHIK-u andmetel vajas hospitaliseerimist COVID-19 põhi ja kaasuva haiguse tõttu kokku 4 826 inimest, kellest 78,7% olid üle 60-aastased. COVID-19 põhi ja kaasuva haiguse tõttu suri 512 inimest, neist 94,1% olid üle 60-aastased. Terviseameti hooaja kokkuvõtte järeldustena olid välja toodud:

- COVID-19 peamiseks riskifaktoriks on vanus. Kuigi vanusegrupist 60-aastased ja vanemad haigestus 25,3%, moodustasid nad 91% põhihaiguse tõttu hospitaliseeritustest.
- Teine oluline riskitegur peale vanuse on kaasuvad haigused. Ligikaudu 80% patsientidest põdesid kaasuvad haigusi, nagu kõrgvererõhk, astma, neeruhaigused ja diabeet.
- Vaktsineerimisega hõlmatus on ebapiisav. 60-aastastest ja vanematest patsientidest, kes olid hospitaliseeritud põhihaiguse tõttu, olid vaktsineeritud vaid 3,5%. Surmajuhtumitest oli vaktsineeritud ainult üks inimene.

Arvestades juba 2024 aasta alguses esinenud trendi COVID-19 tõttu hospitaliseerimisel² ja Maailma Terviseorganisatsiooni soovitusi³ andis immunoprofülaktika ekspertkomisjon 6. veebruari 2024 koosoleku järgselt soovitusi⁴:

1. Keskenduda COVID-19 vastasel vaktsineerimisel nendele, kellel on COVID-19 vastasest vaktsineerimisest või COVID-19 läbipõdemisest möödunud enam kui 6 kuud ja kuulub vastavasse sihtrühma:
  - a. 60-aastased või vanemad inimesed;
  - b. sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses ööpäevaringse üldhooldusteenuse saaja, ööpäevaringse erihoolekandeteenuse saaja ja kogukonnas elamise teenuse saaja;
  - c. rasedad;
  - d. inimesed, kellel on terviseseisundi tõttu suurenenud risk raskelt haigestuda.
2. Võimaldada endiselt riigi poolt 2024/2025 viiruste hooajal COVID-19 vastu vaktsineerimist ka tervishoiu asutustes ja hooldekodudes töötavale personalile.

Eestis on COVID-19 haigestumine taas kasvanud alates juuli algusest, mis viitab viiruse aktiivsuse tõusule. 16. augusti seisuga oli 7 päeva keskmine nakatunute arv 138 inimest, kesjuures haigestuvad

¹ <https://www.terviseamet.ee/et/uudised/terviseamet-lopetas-covid-19-hadaolukorra-ohu-lahendamise>

² <https://www.terviseamet.ee/et/koroonaviirus/epiidulevaated>

³ <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/373987/WHO-2019-nCoV-Vaccines-SAGE-Prioritization-2023.2-eng.pdf?sequence=1>

⁴ https://www.sm.ee/sites/default/files/documents/2024-04/Immunoprof%C3%BClaktika%20ekspertkomisjoni%2006.02.2024%20elektroonse%20koosoleku%20p%C3%A4evakava%20ja%20ettepanekud__09.04.2024_0.pdf

04/Immunoprof%C3%BClaktika%20ekspertkomisjoni%2006.02.2024%20elektroonse%20koosoleku%20p%C3%A4evakava%20ja%20ettepanekud__09.04.2024_0.pdf

peamiselt nooremad inimesed.⁵ Kuigi Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus ei ole ühtegi omikroni alamvarianti veel klassifitseerinud murettekitavaks (VOC), on huvipakkuvate variantidena (VOI) esile toodud BA.2.86 ja KP.3.⁶ Need variandid võivad tulevikus haigestumismustreid mõjutada, mistõttu on vajalik olla valmis võimalikeks muutusteks. Reageerides viiruse mutatsioonidele kinnitas Euroopa Raviamet 19. juulil 2024 soovitus, et järgmisel viiruste hooajal võiks uuendada COVID-19 vaktsiine JN.1 variandi suhtes, mis on lähedalt seotud BA.2.86 variandiga.⁷ Tervisekassa on seega hankinud Comirnaty JN.1 vaktsiine 2024/2025 hooajaks, et tagada elanikkonna parem kaitse viiruse võimalike uute variantide vastu.⁸

Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni COVID-19 vaksineerimissoovitused 2024/2025 sügistalvisel hooajal on:

- Keskenduda COVID-19 vastasel vaksineerimisel järgnevasse sihtrühmadesse kuuluvatele lastele ja täiskasvanutele tingimusel, et viimasest vaksineerimisest/läbipõdemisest on möödunud vähemalt 6 kuud või inimene ei ole siiani vaksineeritud ja/või läbipõdenud:
  - 60-aastased või vanemad inimesed;
  - sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses ööpäevaringse üldhooldusteenuse saaja, ööpäevaringse erihoolekandeteenuse saaja ja kogukonnas elamise teenuse saaja;
  - rasedad;
  - inimesed, kellel on tervise seisundi tõttu suurenenud risk raskelt haigestuda.
- Riskirühmadesse mittekuuluvatele lastele ja 18-60-aastastele täiskasvanutele pole vaksineerimine vajalik.
- COVID-19 vastane immuniseerimine tagada tervishoiuteenuse, väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse, ööpäevaringse erihoolekandeteenuse ja kogukonnas elamise teenuse asutustes töötavale personalile.
- Vaksineerimisel kasutada **vanusele sobivat vaktsiini Comirnaty JN.1** alljärgnevalt:
  - üle 5-aastaseid riskirühma kuuluvaid isikuid vaksineerida ühe doosiga olenemata sellest, kas ta on varasemalt vaksineeritud, COVID-19 haigust põdenud või mitte.
  - varasemalt COVID-19 vastu vaksineerimata või COVID-19 läbi põdemata 6 kuu kuni 4-aastaste riskirühma lastele tuleb manustada kolm doosi vastavale vanusrühmale mõeldud vaktsiiniga lähtudes ravimi omaduste kokkuvõttes toodud intervallidest.
  - varasemalt COVID-19 vastu vaksineeritud või COVID-19 läbi põdenud 6 kuu kuni 4-aastaste riskirühma lapsi vaksineerida ühe vaktsiinidoosiga alates 6 kuu möödumisel viimasest doosist või COVID-19 läbi põdemisest.
- COVID-19 vaktsiini võib manustada gripivaktsiinidega samaaegselt või ükskõik millise intervalliga.

⁵ <https://www.terviseamet.ee/et/koroonaviirus/koroonaviiruse-andmestik>

⁶ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/variants-concern>

⁷ https://www.ema.europa.eu/en/documents/other/ema-confirms-its-recommendation-update-antigenic-composition-authorised-covid-19-vaccines-2024-2025_en.pdf

⁸ https://www.ema.europa.eu/et/documents/product-information/comirnaty-epar-product-information_et.pdf